Tietoliikenteen ja
tietotekniikan
keskusliitto, FiCom ry

19.10.2016/JM

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: U 50/2016 vp

FiComin lausunto AV-direktiivin uudistuksesta

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry kiittää mahdollisuudesta lausua U-kirjeestä, joka on laadittu Euroopan komission ehdotuksesta AV-direktiivin uudistamiseksi.

Pääviestit

- Tarve keventää AV-alan sääntelyä on ilmeinen: katselutottumukset muuttuvat nopeasti.
- Ainoa kestävä tapa suojella alaikäisiä nykyisessä mediaympäristössä on kehittää medialukutaitoa.
- Direktiiviä ei tule soveltaa videonjakoalustoihin, koska se vaarantaa välittäjän vastuuvapaudesta annetun EU-sääntelyn ja oikeuskäytännön.
- Kiintiösääntely ei ole oikea keino edistää eurooppalaisia teoksia vaan edistämistä tulisi tehdä suorilla tuotantotuilla ja parantamalla eurooppalaisten teosten jakeluoikeuksien saatavuutta.
- Tilausvideopalveluille ei tule asettaa kiintiötä, koska se aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa.

Sääntelyä kevennettävä

FiCom kannattaa valtioneuvoston kantaa tältä osin. Direktiiviehdotus on oikean suuntainen, mutta sen sijaan, että sääntelyä merkittävästi karsittaisiin lineaarisesta lähetystoiminnasta, ehdottaa komissio uutta sääntelyä tilausvideopalveluille. Kilpailu katsojista on kansainvälistä. Eurooppalaisille palveluntarjoajille ehdotettu tarpeeton lisäsääntely antaa kilpailuedun EU:n ulkopuolisille toimijoille.

Medialukutaidolla kestäviä tuloksia, välittäjien vastuuvapaus säilytettävä

Nykyisessä mediaympäristössä, jossa katsojat itse valitsevat kansainvälisestä moninaisuudesta itseään kiinnostavat sisällöt, ei alaikäisiä voida suojella samoilla mekanismeilla kun lineaarisessa lähetystoiminnassa, jossa oli varsin pieni joukko kanavia, joihin sääntely voitiin kohdistaa. Online-ympäristössä tuloksellinen alaikäisten suojelu on tarkoituksenmukaista tehdä kehittämällä kriittistä medialukutaitoa, muut toimet kohdistuvat sattumanvaraisesti.

Direktiiviehdotuksen videonjakoalustoille kohdistettu 28 a artiklan velvoite on ongelmallinen sähkökauppadirektiivissä taatun välittäjien ja hosting-toimijoiden vastuuvapauden suhteen. Jos palveluntarjoajat velvoitetaan seuraamaan, monitoroimaan sisältöjä, eivät he voi enää vedota sähkökauppadirektiivin vastuuvapaussääntelyyn.

Eurooppalaisia teoksia ei tule edistää kiintiöillä

Direktiiviehdotuksen uusi kiintiösääntely tilausvideopalveluiden tarjoajille on ongelmallinen, koska se ei aidosti edistä eurooppalaisia teoksia vaan luo turhaa hallinnollista taakkaa palveluntarjoajille, jäsenvaltioille ja komissiolle.

Kansainvälisessä kilpailussa paikalliset sisällöt ovat paikallisten palveluntarjoajien keskeisin kilpailuetu kansainvälisiä, Netflixin kaltaisia toimijoita vastaan. Eurooppalaisten teosten saatavuutta rajoittaa tällä hetkellä eniten oikeuksien saatavuus, joka osaltaan johtuu epäselvästä eurooppalaisesta tekijänoikeuslainsäädännöstä. Lisäksi tuotantoja erityisesti pienillä markkinoilla rajoittavat tekijänoikeudellisten epäselvyyksien lisäksi taloudelliset reunaehdot. Eurooppalaisia teoksia olisi tarkoituksenmukaisinta tukea suorilla tuotantotuilla yhdistettynä jakeluoikeuksien saatavuuden edistämiseen. Näillä toimenpiteillä voitaisiin saada kestäviä tuloksia markkinoille sopivilla keinoilla, ilman turhaa hallintoa.

Komission syyskuun puolivälissä julkaistun tekijänoikeuspaketin tiedonannossa tunnustetaan ongelmaksi AV-teosten metadatan epäyhtenäisyys (ei samanlaista yhtenäistä luokittelua kuin esimerkiksi kirjoissa) ja DSM-direktiivissä oikeuksien saatavuus. Toisin kuin yhdysvaltalaisten tuotantojen osalta, eurooppalaisissa tuotannoissa hyödyntämisoikeuksia ei saada keskitetyksi tuotannon tuottajalle. Tämä aiheuttaa turhia haasteita oikeuksien hankkimiselle. Komission DSM-direktiiviehdotuksessa kuitenkin tyydyttiin ehdottamaan jäsenvaltioille uutta ja tarpeetonta hallintoa luovalla velvoitteella perustaa neuvontaelin ja raportoimaan sen perustamisesta ja toiminnasta komissiolle.

Komission ehdotukset kohdistuvat tältä osin täysin vääriin tahoihin, eivät ota huomioon markkinan kehitystä ja luovat täysin tarpeetonta hallintoa ilman, että itse tavoite – laadukkaiden eurooppalaisten tuotantojen edistäminen – tulisi yhtään lähemmäksi.

Esimerkit pohjoismaisesta laadukkaasta televisiodraamasta osoittavat, että kun sisältö on laadukasta, kysyntä on tuntuvaa eikä kiintiöitä tarvita.

Helsingissä,

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Jussi Mäkinen
Lakimies